

Miloš Ivančič

Zgodnje češnje

Miloš Ivančič

Zgodnje češnje

(Early cherries)

Pesmi iz srednješolskih klopi,
ko smo začeli sanjati o pravičnejšem svetu.

*(Songs from high school bench
when we began to dream of a fairer world.)*

Koper, 1965 - 1967

Kolofon

Avtor: Miloš Ivančič
Samozaložba
Oblikovanje: Miloš Ivančič
Fotografija na naslovnici: Miloš Ivančič
Prirejeno za internetno objavo
Koper, 2013

CIP - Kataložni zapis o publikaciji
Narodna in univerzitetna knjižnica, Ljubljana

821.163.6-1(0.034.2)

IVANČIČ, Miloš

Zgodnje češnje [Elektronski vir] : pesmi iz srednješolskih klopi, ko smo začeli sanjati o pravičnejšem svetu : Koper, 1965-1967 / Miloš Ivančič. - El. knjiga. - Koper : samozal., 2013

ISBN 978-961-276-698-6 (pdf)

266261248

Avtor o sebi in zbirki pesmi

Sem Koprčan, rojen leta 1948 v Trstu, po rodu pa iz Osapske doline. Pesmi sem začel pisati že v prvem razredu osnovne šole v Ospu, objavljati pa v šolskem časopisu Modri val v Dekanih. Te so iz obdobja, ko sem obiskoval ekonomsko srednjo šolo v Kopru, socializma in hladne vojne, ko smo poslušali Beatle in Roligstonse, hodili na ples in koncerte Čmrljev, Kameleonov, Fivefansov in Kalamarov, ko smo iz protesta nosili daljše lase in se za konec tedna nismo obrili. Takrat smo v pogovorih na kamniti klopci Titovega trga reševali svet in iskali svoje življenjske poti. To je bil čas pred študentsko revolucijo, ko smo že čutili potrebo po večji svobodi in družbenemu poštenju.

Nekatere pesmi so bile že objavljene v šolskem listu Val. Po srednji šoli me je kot študenta novinarstva in kasneje novinarja ter odgovornega urednika prevzel nov svet in njegovi problemi. Odpiral sem meje, oči in možgane, boril sem se proti oblastnikom, njihovim kolaboracionistom, lažnivcem, lopovom in mlinom na veter.

Te pesmi sem ponovno izbrskal iz kupa starih papirjev v začetku devetdesetih let, ko so se ob rušenju Berlinskega zidu in osamosvajanju prebudili novi demoni in so me podivjani smrkavci in oblasti ter denarja željni stvori potisnili v prepad. Tu sem s pogovori z ljudmi, ki so jih doletele podobne usode, zidal stopnice proti mavrici. Ko sem po upokojitvi splezal iz brezna, v katerem sem se znašel, sem napisal še nekaj pesmi, basni, zgodb in knjig. Nekatere so že izšle, druge pa mogoče še bodo, vsaj na internetu. S starostjo se vračam k izviru, in ko sem prebral te stare pesmi, sem ugotovil, da je v njih kljub mladostni naivnosti vendarle tudi nekaj, kar bi morda koristilo novim generacijam.

Vsak ima svojo revolucijo. Moje ne bom nikoli pozabil.

Miloš, marca 2013

JAZ

jaz sem le del mene
to kar vidite
je le senca mojega nečesa
senca
ki se zvija
se spreminja
daljša ali krajša
ki odvisna je od sonca
in mojega nečesa

1967

MOJA POT

jaz nikoli ne nosim čevljev
vedno hodim bos
bos
ne obut kot vi
kamenje me zbada
kamenje
ki je ostalo od nekdej
ostri robovi mi režejo podplate

in noge mi krvave
asfalt me peče
asfalt
ki naredili ste ga vi
in z njim pokrili robove kamnov
asfalt me v podplate skeli

vi
sezujte si čevlje
in občutili boste pot
pot
po kateri hodite

1967

ŠIROKE CESTE

ti
ki hrepeniš
ti
ki želiš
ti
ki hočeš
dobiš
če prideš po niti
 čez ta prepad
poln lačnih zveri
 kot rimske arene

in upam si čez
grem čez to novo areno
da dobim

stopil sem
pod mano zijajo žrela
čakajo zobje
in kremplji
da me raztrgajo
 z užitkom

in nit me drži
visoko nad ostalimi ljudmi

1967

MEHANIZACIJA

učenje na tekočem traku
vse enako - brez izbire
serije strojev - dijakov
brez ciljev in volje
zasičeni pravil in zakonov
o vejicah pikah in črkah
da ena je ena
in ena je dva
da tu se piše v tu a
da ene vikaš druge tikaš
in uči se na pamet
kot očenaš
še počakaš in pomisliš
da ne znaš

zvečer moramo ob osmih spat
ne smemo na ples
ne smemo igrat biljard
le učit in piflat na pamet
kot da vsi smo papagaji
ne pa mladi ljudje

če imaš le za centimeter daljše lase
si že huligan

1965

STROJI

rekli so mi tepec
rekli so mi neumnež
samo zato
ker se enkrat nisem obril
samo zato ker imam dolge lase

rekli so mi huligan
in rad bi bil huligan
samo da bi bil drugačen od njih

nočem biti stroj med stroji
ki delajo nove stroje
stroje med stroji
ki učijo nove stroje
stroj med stroji
ki na povelje pobijajo sestroje

stroj med stroji

1966

UČENJE

samota
dolgčas
in kupi knjig
odprtih pred mano

misel ki beži
in se ne more ustaviti
kot avto brez volana
in zavor
ki drvi navzdol
po vijugasti poti
polni grozних prepadov

zaprt v kabini
z grozno mislijo nate
vonj drugih
me duši

vedno bolj mislim nate

1966

LE ZAKAJ

rad bi imel dolge lase
neskončno dolge
in si z njimi spletal obleko
da bi me skrila pred ljudmi
ki pljuvajo name
samo zaradi mojih dolgih lasi

rad bi si pustil brado
kodrastordečo
dolgo do umazanih tal
da pometel bi z njo smeti pred seboj
ki jih mečejo name
samo zaradi moje brade

1966

JAZ IN TI

Jaz sem jaz
in ti si ti,
med nama je zid,
zid časa in ljudi.

Skupnega imava le to,
da mlada sva,
da rada bi ljubila
in bila ljubljena.

Ljubezen...
Ne, nekaj drugega je bilo,
kar sem čutil do tebe.
Bilo je le to,
da jaz sem fant
in ti lepo dekle.

Potolaži se
in spet ljubezen nova
prišla bo v tvoje srce.
Jaz sem se že nešteto krat
in čutim žalost
le na dnu srca
kot težak diamant
brez vrednosti in leska.

Je pač tako,
da jaz sem jaz
in ti si ti,
med nama je zid,
zid časa in ljudi.

1966

TRENUTEK

zažgal bi ves denar
smejal se kot norec
ko mu je umrla mati
plesal v divjem ritmu ciklona
divjal
blaznel
poljubljal zublje plamena

smejal se joku bogatih
ko gorelo bi jim življenje
- denar
skupaj z reveži
otroki pozabljenimi
ženami zavrženimi
nesrečno zaljubljenimi
zaradi denarja
da pokala usta
da leteli zobje bi iz ust

zbor milijard na vsa grla
ha ha ha

1967

NE OBUPAJ

misliš si ...
da
lepo misliš
 svetloba
 toplota
 cvetje
revček!
in kdo naj bi te vlekel za nos?
ona?
prijatelj?
 pravih prijateljev ni več
 in tudi ona...
le zakaj bežiš?
zakaj se lažeš sam sebi?
ustavi se
sprijazni se
odpri zobe tudi ti
 grizi
 goltaj
 trgaj
saj to tebe ne boli
ampak njih

vzdrži!
počasi
počasi
se temu privadiš tudi ti

1966

BEATNIK

veš bog
da se ti smejejo
in ne verujejo več v tebe
ker imaš kot beatnik dolge lase
menda ja nisi hipy

ali je tudi tebe adam
eva zmerjala
ker nisi šel k brivcu
vsak teden se ostrič

in aristotel ti veliki filozof
tudi ti trdiš
da kdor ima dolge lase
je opica

molier molier
tvojo sliko so ostrigli na balin
češ da pohujšal bi mladino
z lasmi na beat
ko učili bi se zgodovino

vi pa sveti puščavniki
razglašeni ste za huligane

in tudi o tebi dragi prešeren
ne bomo se več v šoli učili
dokler si ne ostrižeš tiste grive

da da
tudi jaz sem za njih huligan
samo zato
ker si ne ostrižem las vsakdan

1966

VZDIH

v daljavi
za tisočerimi stekli
v neskončnosti
med zvezdami
ki trepetajo v ritmu
tišine vsemirja
vidim tvoj obraz
snežno bel
s sijočimi očmi
in usti
ki me spominjajo
na minule strasti
utrip srca
v mojih prsih
narašča
in misel divja
po puštinji razuma
da bi našla pot
do tebe
na varno
v topel objem

1966

CIRKUS

Vrtel se je klovn na drogu.

Pobarvali so mu obraz,
ga oblekli v široke hlače
in mu ukazali,
naj se smeji.

Ljudje so ga gledali
in se mu smejali.

Klovn je padel z droga.
Od bolečin privrele so mu solze
in odšepal je iz arene.

Ljudje so ga gledali
in se mu krohotali.

1966

CVET

odprl je oči
razbiti lonci
odpadki
in parole
hočemo mir
živeti...

o njegove oči

živel
trpel mnogo preveč

poslednje je bila solza
in še ta
skupaj z njim
se je zgubila med smetmi

tam je pognal nov cvet
odprl je oči
razbiti lonci

1967

SLAVOSPEV

kupujem prijatelja!
kupujem prijatelja!
kdo ga proda

... ne ne
le enega
samo enega bi rad
poštenega prijatelja

kdo ga proda
vsi?
 kako?
prijatelje prodajate
in poštene
zveste prijatelje?
pošteni poštene ...

... vse za denar

1966

SVETLOBA

vi se mi smejete
toda jaz vidim temo
črno temo
vendar z zlatimi žilami

kopljem
da izvlekel bi zlato nit
kopljem med lobanjami
kostmi
in sluzavimi črvi
ki se zadirajo vame
misleč
da sem mrtev

prikopal sem
a zlate žile nikjer
le proga ostudnih črvov

vstanem
obrišem si čelo
pogledam v temo
in zopet vidim
daleč nekje
to kar sem iskal

1967

SOLZE ZA VAS

nekoč sem jokal
jokal
ker me niste razumeli

solze so mi tekle
solze
da umile bi svet

oči so me pekle
oči
ker so gledale vas

in še bom jokal
jokal
samo zaradi vas

20.2.67

TRENUTEK OBUPA

mislił si
da
lepo mislił
 svetloba
 toplota
 cvetje
revček!
in kdo naj bi te vlekel za nos?
ona?
prijatelj?
 pravih prijateljev ni več
 in tudi ona...
le zakaj bežiš?
zakaj se lažeš sam sebi?
ustavi se
sprijazni se
odpri zobe tudi ti
 grizi
 goltaj
 trgaj
saj to tebe ne boli
ampak njih

vzdrži!

počasi
počasi
se temu privadiš tudi ti

1966

ČRNO BELO

črno ni črno
črno je belo
za vas je črno
zame je belo

noč ni črna
noč je lepa
je bela
zakaj ugašate luči

smrt ni črna
smrt je bela
zakaj jo odevate v črno
odenite jo v belo

on ni črn
on je bel
vi ste črni
črni pod belim

belo ni belo
belo je črno
za vas je belo
zame je črno

1967

ČLOVEK

človek
 ha
ti človek?
 ha ha
trebuh me boli od smeha

ti človek?
 ha ha
suženj industrije si
 ha ha

ena in ena je tri
neumen?
mogoče sem...
pa raje
kot da bi bil pameten - tako kot si ti

1966

ZID

ogromen
masiven zid
se dviga pred nami
ni iz svinca
ne iz jekla
ampak iz ljudi
zapletenih
zamotanih v skrivnosti
in skrbi
vsak hoče po svoje
a se zabije v zid
in tam obtiči
preklinja družbo in soljudi

za vsakim je zid še večji
še bolj grozen
in vedno hitreje gošta ljudi

1966

MORJE

kamen
nekoč je bil velik
cel
mogočen in trden
a morje buta in lomi
v svojih globinah tiho topi

nekoč je bil gladek
lep
a sedaj
grozne razjede
razpoke in luknje

nekoč bo izginil
ker morje ubija
uničuje utaplja

ostal bo le pesek na obali
ki se počasi topi

1967

P.S.

*Tudi tistega peska na ankaranski plaži Svete Katarine ni več,
sedaj je le črn mulj razsutega tvora in straniščnih odplak.
Dodano 4.5.2010*

Kazalo

jaz	5
moja pot	6
široke ceste	7
mehanizacija	8
stroji	9
učenje	10
le zakaj	11
jaz in ti	12
trenutek	13
ne obupaj	14
beatnik	15
vzdih	16
cirkus	17
cvet	18
slavospev	19
svetloba	20
solze za vas	21
trenutek obupa	22
črno belo	23
človek	24
zid	25
morje	26

Avtor: Miloš Ivančič

Oblikovanje: Miloš Ivančič

Fotografija na naslovnici: Miloš Ivančič

Prirejeno za internetno objavo

Koper, 2013